MACIEJ RAK* | UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI

Oddział Krakowski Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego – struktura i działalność w latach 2011–2020

Słowa kluczowe: historia polskiego językoznawstwa, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, Oddział Krakowski Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego.

doi: <http://dx.doi.org/10.31286/J.P.101.1.10>

Wprowadzenie

Historia Oddziału Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (OKr TMJP) jest tak długa jak historia samego TMJP. Jak już to opisano w kilku artykułach (Tarnowska 1971; Urbańczyk 1971; Dunaj 2011; Skarżyński 2018; Żmigrodzki 2020), TMJP założono 27 maja 1920 roku z inicjatywy „krakowskiej trójcy”, czyli Kazimierza Nitscha, Jana Rozwadowskiego i Jana Łosia, ale – jak udowodnił Mirosław Skarżyński (2018) – dużą rolę odegrał tu także Andrzej Gawroński¹. Do Zarządu Głównego, który ukonstytuował się 15 czerwca 1920 roku, wybrano wtedy: Jana Rozwadowskiego (przewodniczący), Kazimierza Nitscha (zastępca), Kazimierza Piekarskiego² (sekretarz), Piotra Jaworka³ (skarbnik), Jana Łosia (członek) i Olgierda Chomińskiego⁴ (członek).

Zgodnie z siódmym punktem pierwszego statutu TMJP (Statut I: 127) Towarzystwo dzieli się na koła okręgowe, czyli – używając dzisiejszej terminologii – oddziały terenowe. W 1920 roku zatwierdzono cztery oddziały, do których – jak głosi jednostronicowy komunikat informujący

* maciej.rak@uj.edu.pl; ORCID: 0000-0003-0042-1406

¹ Andrzej Gawroński (1885–1927), sanskrytolog, absolwent Uniwersytetu Lwowskiego i Uniwersytetu Lipskiego (tu w 1906 r. obronił doktorat pt. *Sprachliche Untersuchungen über das Mr.cchakat.ika und das Daśakumāracarita*). Od 1912 r. wykładał filologię sanskrycką na Uniwersytecie Jagiellońskim (od 1916 r. jako profesor nadzwyczajny), od 1917 r. w Katedrze Językoznawstwa Porównawczego i Filologii Sanskryckiej Uniwersytetu Lwowskiego. Współzałożyciel Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego, Polskiego Towarzystwa Językoznawczego i „Rocznika Orientalistycznego”. Więcej o Gawrońskim zob. Nitsch 1927; Skarżyński 2018.

² Kazimierz Piekarski (1893–1944), bibliotekarz, historyk książki, bibliofil, pracował w kilku bibliotekach: Akademii Umiejętności (1917–1920), Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (1920–1921), Jagiellońskiej (1925–1930) i Narodowej (1931–1943). Więcej o Piekarskim zob. Barycz 1946.

³ Piotr Jaworek (1875–1959), językoznawca, polonista i germanista, jeden z krakowskich studentów J. Baudouina de Courtenay, a później J. Rozwadowskiego. Pracował jako nauczyciel gimnazjalny, był wykładowcą na kursach nauczycielskich, do czego zaangażował go K. Nitsch. Więcej o Jaworku zob. Redakcja 1959.

⁴ Olgierd Chomiński (1884–1943), dialektolog, uczeń K. Nitscha, wykładowca filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, badacz wzajemnych wpływów litewszczyzny i polszczyzny. Więcej o Chomińskim zob. Bednarczuk 2013: 24–25.

o powołaniu Towarzystwa (Komunikat) – Zarząd Główny oddelegował swoich przedstawicieli. W oddziale krakowskim znaleźli się: P. Jaworek, J. Łoś, K. Nitsch i K. Piekarski, we lwowskim: Andrzej Gawroński, Henryk Ułaszyn, Stanisław Witkowski, w warszawskim: Jan Baudouin de Courtenay, Tytus Benni⁵, Stanisław Szober, a w poznańskim: Tadeusz Lehr-Spławiński, Mikołaj Rudnicki⁶ i Ignacy Stein⁷.

Jak z tego wynika, OKr TMJP należy do najstarszych oddziałów terenowych. Co więcej, ponieważ siedzibą Zarządu Głównego jest Kraków, kolejni prezesi (po J. Rozwadowskim, który pełnił tę funkcję w latach 1920–1927, byli nimi: Kazimierz Nitsch (1927–1958), Zenon Klemensiewicz (1958–1969), Jan Safarewicz (1969–1983), Stanisław Urbańczyk (1983–2001) i Walery Pisarek (2001–2004), a od 2004 r. prezesem jest Bogusław Dunaj; por. Malec 2011) są członkami tutejszego oddziału.

Celem tego artykułu nie jest opisanie stuletniej historii OKr TMJP, taki temat zasługuje bowiem na dokładne omówienie, na przykład jako część książki, której przygotowanie postulował dwa lata temu M. Skarżyński (2018: 216):

Być może na zbliżające się stulecie Towarzystwa (1920–2020) doczeka się ono wreszcie swej historii, opracowanej na podstawie materiałów źródłowych, które trzeba by jednak przez porządnie zrobioną kwerendę najpierw ustalić, zgromadzić i opracować.

W niniejszym artykule omawiam ostatnie dziesięć lat działalności OKr TMJP, gdy jego przewodniczącą została Jadwiga Kowalikowa, a sekretarzem – piszący te słowa. Lektura różnych opracowań z zakresu polskiego językoznawstwa, a właściwie ujawniające się w nich braki przekonują o potrzebie publikowania takich, wydawałoby się, mało ważnych, bo dotyczących nieodległej przeszłości, artykułów. Potwierdzenie znajdziemy na przykład w książce S. Urbańczyka *Dwieście lat polskiego językoznawstwa (1751–1950)*⁸ (1993), w której jest oczywiście mowa między innymi o „krakowskiej trójcy”. Niestety, omawiając dorobek organizacyjny Rozwadowskiego i Nitscha, Urbańczyk zupełnie pominął ich działalność w TMJP i na jego rzecz (jeśli zaś idzie o Łosia, skupił się wyłącznie na jego publikacjach), por.:

Rozwadowski dalej cieszył się wielkim autorytetem [po 1919 r. – M.R.], lecz sam produkował niewiele. Odciągały od nauki obowiązki organizacyjne: był wiceprezesem (1920–1925) i prezesem (1925–1929) PAU (Urbańczyk 1993: 183).

Zmienił jednak Nitsch typ swojej pracy [po powrocie ze Lwowa do Krakowa w 1920 r. – M.R.]. Nie podejmował teraz wielkich wędrówek po wsiach. Nie miał już na to czasu, bo pochłaniała go organizacja nauki i popularyzacja, redagowanie „Języka Polskiego”, „Rocznika Sławistycznego”, „Ludu Słowiańskiego”, „Prac Komisji Językowej” i in. (Urbańczyk 1993: 190).

5 Tytus Benni (1877–1935), językoznawca, fonetyk, od 1920 r. profesor Uniwersytetu Warszawskiego. Autor opisów fonetycznych polszczyzny.

6 Mikołaj Rudnicki (1881–1978), językoznawca, indoeuropeista, profesor Uniwersytetu Poznańskiego (Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), członek Polskiej Akademii Umiejętności.

7 Ignacy Stein (1875–1964), językoznawca, nauczyciel, działacz oświatowy, członek Polskiej Akademii Umiejętności. Więcej o Steinie zob. Skarżyński 2005.

8 Podkreślę na marginesie, że w roku publikacji tej książki S. Urbańczyk był prezesem Zarządu Głównego TMJP.

Można na usprawiedliwienie tej sytuacji stwierdzić, że skoro Urbańczyk napisał artykuł *Pięćdziesięciolecie działalności Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (1920–1970)* (1971), to nie musiał powtarzać tych informacji w *Dwustu latach...* Poza tym we wskazanej monografii działalność naukowa została wyraźnie oddzielona od popularyzatorskiej i edukacyjnej.

W dalszej części artykułu przedstawiam informacje, które mniej dokładnie zostały wykazane w opublikowanych sprawozdaniach z działalności Towarzystwa. Do części zresztą ma dostęp tylko sekretarz oddziału, gdyż prowadzi między innymi szczegółową dokumentację zebrań naukowych.

Władze Oddziału Krakowskiego TMJP

Zgodnie z ustaleniami aktualnego statutu (Statut II) zarządy oddziałów terenowych i komisje rewizyjne są wybierane na trzyletnie kadencje, rozpoczynające się wraz z początkiem roku kalendarzowego (w praktyce jednak działalność OKR TMJP jest podporządkowana działalności akademickiej i jest prowadzona w cyklu październik–czerwiec). W wyniku wyborów, które odbyły się w styczniu 2011 roku, przewodniczącą Zarządu OKR TMJP została J. Kowalikowa i pełni tę funkcję nieprzerwanie do dziś, gdyż w kolejnych wyborach (18 II 2014 r., 17 I 2017 r., 14 I 2020 r.) uzyskiwała największą liczbę głosów. Skład osobowy zarządu ulegał jednak w tym czasie pewnym zmianom, co obrazuje tabela 1.

Tabela 1. Członkowie Zarządu Oddziału Krakowskiego TMJP w poszczególnych kadencjach w latach 2011–2020⁹

	2011–2013	2014–2016	2017–2019	2020(–2022)
Jadwiga Kowalikowa (UJ)	przewodniczący			
Ewa Młynarczyk (UP w Krakowie)	zastępca sekretarza	zastępca przewodniczącego		
Maciej Rak (UJ)	sekretarz			
Marta Karamańska (UP w Krakowie)	zastępca prze- wodniczącego			
Mariusz Frodyma (IJP PAN)	członek			
Joanna Duska (IJP PAN)		skarbnik	zastępca sekretarza	
Krystyna Data (IJP PAN)			skarbnik	

⁹ Wszystkie tabele i wykresy stanowią opracowanie własne autora sporządzone na podstawie niepublikowanej dokumentacji OKR TMJP.

Iwona Steczko (UP w Krakowie)		zastępca sekretarza	
Renata Dźwigoł (UP w Krakowie)			zastępca sekretarza
Emil Popławski (IJP PAN)			skarbnik

Zgodnie z niepisaną zasadą w skład Zarządu OKr TMJP wchodzi pracownicy Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ), Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UP) i Instytutu Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk (IJP PAN). Zmiany w składzie osobowym komisji rewizyjnej OKr TMJP obrazuje tabela 2.

Tabela 2. Członkowie komisji rewizyjnej OKr TMJP w poszczególnych kadencjach w latach 2011–2020

	2011–2013	2014–2016	2017–2019	2020(–2022)
Anna Kałkowska (IJP PAN)	przewodniczący			
Jadwiga Wronicz (IJP PAN)	członek			
Danuta Kucała (UP w Krakowie)	członek			
Anna Tyrpa (IJP PAN)		przewodniczący		
Mirosława Mycawka (UJ)		członek		
Krystyna Data (IJP PAN)		członek		
Kinga Tutak (UJ)			członek	

W odniesieniu do komisji rewizyjnej OKr TMJP zasada reprezentacji trzech ośrodków naukowych nie jest przestrzegana rygorystycznie.

Członkowie

Liczbę członków OKr TMJP weryfikuje Zarząd Główny TMJP na podstawie wpłaconych składek członkowskich. Szczegółowe dane (uzyskane od pracownika biura Zarządu Głównego Rafała Mazura) zebrano w tabeli 3 i na wykresie 1.

Tabela 3. Liczba członków Oddziału Krakowskiego TMJP w latach 2011–2020

ROK	LICZBA CZŁONKÓW
2011	101
2012	100
2013	105
2014	100
2015	100
2016	76
2017	100
2018	100
2019	72
2020	66

Wykres 1. Zmiany liczby członków Oddziału Krakowskiego TMJP w latach 2011–2020

Członkowie OKr TMJP to przede wszystkim pracownicy naukowi (czynni i emeryci), doktoranci i studenci trzech krakowskich instytucji: UJ, UP i IJP PAN. W latach 2011–2020 do tego oddziału należały także osoby zatrudnione w innych ośrodkach naukowych i szkołach, zlokalizowanych w: Białymstoku, Koszalinie, Nowym Sączu, Nowym Targu, Ostrowcu Świętokrzyskim, Tarnowie i Warszawie.

Poza członkami zwyczajnymi do OKr TMJP należą członkowie honorowi, czyli – jak głosi statut – „osoby szczególnie zasłużone w urzeczywistnianiu celów Towarzystwa”. W latach

2011–2020 byli nimi: Aleksandra Cieślíkowa (zmarła w 2018 r.), Walery Pisarek (zmarł w 2017 r.), Maria Malec, Krystyna Kowalik i Jerzy Reichan.

Siedziba i kwestie lokalowe, terminy i godzina zebrań naukowych

OKr TMJP nie ma stałej siedziby (choć jako adres do korespondencji jest podawana al. A. Mickiewicza 31, 31–120 Kraków, czyli adres biura Zarządu Głównego TMJP), właściwie przyjmuje się (i znowu zgodnie z niepisaną zasadą), że siedzibą jest ten ośrodek naukowy, w którym jest afiliowany przewodniczący. Do marca 2017 roku comiesięczne zebrania naukowe oddziału odbywały się w gmachu Polskiej Akademii Umiejętności (PAU) przy ul. Sławkowskiej 17 (w okresie międzywojennym mieściły się tu administracja TMJP i redakcja „Języka Polskiego” (Żmigrodzki 2020: 20)), w sali nr 24, jednak problemy finansowe PAU zmusiły tę instytucję do komercyjnego wynajmu sal. Na koszty czynszu OKr TMJP nie mógł sobie pozwolić, gdyż nie ma żadnych przychodów. W tej sytuacji odczyt Renaty Przybylskiej zaplanowany na 11 kwietnia 2017 roku został wygłoszony w sali 42 Wydziału Polonistyki UJ przy ul. Gołębiej 16. Od tej pory spotkania naukowe OKr TMJP odbywają się na Wydziale Polonistyki UJ. Można w tym widzieć powrót do tradycji, w okresie międzywojennym walne zgromadzenia delegatów Towarzystwa oraz zebrania koła krakowskiego odbywały się bowiem na Uniwersytecie Jagiellońskim, w budynku przy ul. Gołębiej 20 (Żmigrodzki 2020: 20), gdzie dziś znajduje się Wydział Polonistyki UJ, a w tamtych czasach mieściły się Katedra Filologii Słowiańskiej i Katedra Języka Polskiego (założona w 1920 r.) Wydziału Filozoficznego UJ (Rak 2016: 9). Była to oczywiście siedziba „krakowskiej trójcy”.

W związku z pandemią COVID-19 decyzją Zarządu OKr TMJP z 9 marca 2020 roku odwołano zaplanowany na kolejny dzień odczyt B. Dunaja pt. *Kształtowanie się polskiego języka literackiego. Poglądy, problemy, propozycje*. Zebrania naukowe nie odbyły się także w trzech kolejnych miesiącach. W październiku tego roku wznowiono działalność, ale w formie zdalnej (na platformie Zoom): 13 października referat pt. *Niemcy w Krakowie... Edwarda Kubalskiego – dokument przeszłości nie tylko językowej* wygłosił Piotr Żmigrodzki, 10 listopada odbył się odczyt Bogusława Dunaja, który miał być wygłoszony w marcu, a 8 grudnia referat pt. *Gwarowe nazwy kobiet z sufiksem -ula* przedstawił Maciej Mączyński. Zarząd OKr TMJP planuje jednak w przyszłości (gdy tylko pozwoli na to sytuacja epidemiologiczna) powrócić do stacjonarnych spotkań naukowych, być może transmitowanych przez Internet.

Zebrania naukowe OKr TMJP odbywają się w drugi wtorek miesiąca (chyba że wypada wtedy święto) o godzinie 18.15. Na podstawie uwag poczynionych w tej części artykułu można odnieść wrażenie, że oddział w Krakowie jest instytucją skostniałą, ślepą na zmiany cywilizacyjne, tkwiącą w realiach I połowy xx wieku. Próbuje to przezwyciężyć, organizując zdalne posiedzenia naukowe, prowadząc profil OKr TMJP na Facebooku¹⁰ (zajmuje się tym Katarzyna Bolęba-Bocheńska, doktorantka na Wydziale Polonistyki UJ) oraz ogłaszając nasze spotkania na liście językoznawczej Ling.

10 https://www.facebook.com/pages/category/Society---Culture-Website/Towarzystwo-Miłośników-Języka-Polskiego-Oddział_Krakowski-112035170330781/.

Odczyty

Stałym i rozpoznawalnym elementem działalności naukowej OKr TMJP jest organizowanie comiesięcznych (z wyjątkiem lipca, sierpnia i września) odczytów naukowych. W ciągu roku jest ich więc dziewięć, w 2020 roku odbyło się ich pięć (co łącznie w latach 2011–2020 dało 86 odczytów). Ponieważ szczegółowy wykaz dat, nazwisk autorów i tytułów odczytów jest każdego roku publikowany w „Języku Polskim” oraz na stronie internetowej TMJP w sprawozdaniu zbiorczym, obejmującym wszystkie oddziały terenowe (<https://www.tmjp.pl/dokumenty/sprawozdania>), z uwagi na oszczędność miejsca nie będę tu powtarzał tych informacji, tym bardziej że można łatwo do nich dotrzeć. Zestawię jednak łączną liczbę uczestników w poszczególnych latach i wskażę odczyty, które przyciągnęły największą grupę słuchaczy (tego nie ma w opublikowanych sprawozdaniach), por. tabela 4 i wykres 2.

Tabela 4. Łączna liczba słuchaczy odczytów w poszczególnych latach i odczyty, które spotkały się z największym zainteresowaniem (dane za lata 2011–2020)

ROK	ŁĄCZNA LICZBA SŁUCHACZY W DANYM ROKU	AUTOR, TYTUŁ ODCZYTU, DATA, W NAWIASIE LICZBA SŁUCHACZY ODCZYTU
2011	228	Walery Pisarek, <i>O języku śląskim</i> , 22 XI 2011 r. (58)
2012	298	Anna Tyrpa, <i>Etnografia a językoznawstwo</i> , 20 XI 2012 r. (72)
2013	313	Bogusław Dunaj, <i>Kodyfikacja wymowy polskiej</i> , 10 XII 2013 r. (59)
2014	264	Bogusław Dunaj, <i>Krótką opowieść o długiej historii języka polskiego</i> (X w.–2014 r.), 18 XI 2014 r. (40)
2015	201	Krystyna Data, <i>Odbicie kultury i historii miast w nazwach ulic</i> , 13 III 2015 r. (32)
2016	176	Elżbieta Mańczak-Wohlfeld, <i>Polityka językowa w Polsce</i> , 18 X 2016 r. (34)
2017	193	Bogusław Dunaj, Mirosława Mycawka, <i>O potrzebnych i niepotrzebnych zapożyczeniach z języka angielskiego</i> , 16 V 2017 r. (72)
2018	234	Bogusław Dunaj, <i>Badania polszczyzny krakowskiej – przeszłość i teraźniejszość</i> (w tym dyskusja nad regionalizmami), 13 XI 2018 r. (70)
2019	238	Janina Labocha, Władysław Miodunka, Renata Przybylska, Maciej Rak, Anna Czelakowska, <i>Wspomnienie Prof. Mirosława Skarżyńskiego (1952–2019)</i> , 15 X 2019 r. (49)
2020	201	Bogusław Dunaj, <i>Kształtowanie się polskiego języka literackiego. Poglądy, problemy, propozycje</i> , 10 XI 2020 r. (97)

Wykres 2. Zmiany łącznej liczby słuchaczy odczytów w latach 2011–2020

Dane za rok 2020 dotyczą pięciu zebrań naukowych, postanowiłem je jednak uwzględnić, by obraz działalności OKr TMJP w latach 2011–2020 był pełny. Zdaję sobie sprawę z tego, że dokładne oszacowanie liczby słuchaczy trzech zebrań, które w 2020 roku odbyły się na platformie Zoom, może być utrudnione ze względu na to, że przed jednym komputerem lub smartfonem może być więcej niż jedna osoba. W wykazie uwzględniłem liczbę zalogowanych adresów komputerowych, zakładając, że jeden adres to jeden słuchacz.

Zakończenie

Przedstawione tu dziesięć lat działalności OKr TMJP stanowi przyczynek do opisu stuletniej historii zarówno oddziału, jak i Towarzystwa. Żaden inny oddział terenowy nie miał tak wielkiego wkładu w TMJP i żaden nie był z nim tak łatwo utożsamiany; jest to zresztą w pewnym stopniu widoczne i dziś. Okazuje się bowiem (a wskazują na to maile, które czasem otrzymuje sekretarz OKr TMJP), że dla niektórych osób spoza Krakowa (pewnie mniej obeznanych ze strukturą Towarzystwa) TMJP i OKr TMJP to to samo.

Największymi osiągnięciami OKr TMJP, widocznymi zwłaszcza na tle innych oddziałów terenowych, są nadal największa liczba członków (choć niepokoi nas ich odpływ) oraz regularność spotkań naukowych. Przez minione dziesięć lat nie odbyły się tylko cztery odczyty i było to spowodowane nie inercją oddziału, lecz pandemią koronawirusa. Teksty wygłaszane i dyskutowane podczas zebrań zasilają między innymi „Język Polski” i „LingVaria”, często stają się rozdziałami książek, są zapowiedzią przygotowywanych słowników, mają więc – tak jak na początku działalności Towarzystwa – podstawowe znaczenie dla językoznawstwa.

Na koniec podam jeden przykład tego, jak na zapowiedzi odczytów organizowanych przez OKr TMJP reagują członkowie „konkurencyjnych” (w dobrym tego słowa znaczeniu) oddziałów: „[...] ciekawe spotkania Państwo robicie w TMJP, nie pierwszy raz to widzę. Człowiek by się do Krakowa sprowadził, żeby posłuchać” (fragment maila wysłanego 5 x 2013 r. przez profesora Uniwersytetu Warszawskiego).

Bibliografia

- Barycz H. 1946: *Kazimierz Piekarski*, „Pamiętnik Literacki” XXXVI, nr 3–4, s. 313–326.
- Bednarczuk L. 2013: *Wojenne i powojenne losy językoznawców wileńskich*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza”, t. 20 (40), z. 2, s. 23–30.
- Dunaj B. 2011: *Z dziejów Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego*, „Język Polski” XCI, z. 1, s. 3–5.
- Komunikat: *Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego*, „Język Polski” V, z. 3, 1920, s. 96.
- Malec M. 2011: *Prezysi Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego*, „Język Polski” XCI, z. 1, s. 6–13.
- Nitsch K. 1927: *Andrzej Gawroński *1885 †1927*, „Język Polski” XII, z. 1, s. 1–5.
- Rak M. 2016: *Językoznawstwo polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim dawniej i dziś (w 10. rocznicę powstania Wydziału Polonistyki UJ)*, „LingVaria” XI, z. 2 (22), s. 7–21 (doi: 10.12797/LV.11.2016.22.01).
- Redakcja 1959: *Śp. Piotr Jaworek (11 X 1875–7 IV 1959)*, „Język Polski” XXXIX, z. 4, s. 248–151.
- Skarżyński M. 2005: *Ignacy Stein*, [w:] *Internetowy Polski Słownik Biograficzny* (online: <https://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/ignacy-stein>, dostęp: 16 marca 2021).
- Skarżyński M. 2018: *Przyczynki do historii Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego*, „LingVaria” XIII, z. 1, s. 205–217 (doi: 10.12797/LV.13.2017.25.15).
- Statut I: *Statut Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego zatwierdzony rozp. Namiestnictwa we Lwowie z 2 czerwca 1920, nr 41171/1057/XIIIa*, „Język Polski” V, 1920, s. 125–128.
- Statut II: *Statut Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego ze zmianami wprowadzonymi przez Walne Zgromadzenie Delegatów 3 grudnia 2016 r. i 26 października 2019 r.* (online: <https://tmjp.pl/images/pdf/Statut.pdf>, dostęp: 16 marca 2021).
- Tarnowska W. 1971: *Pięćdziesiąt lat Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego i jego organu Język Polski*, „Język Polski”, zeszyt jubileuszowy: *Bibliografia zawartości roczników 1–50*, s. IX–XV.
- Urbańczyk S. 1971: *Pięćdziesięciolecie działalności Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (1920–1970)*, „Język Polski” LI, z. 3, s. 162–166.
- Urbańczyk S. 1993: *Dwieście lat polskiego językoznawstwa*, Wydawnictwo i Drukarnia „Secesja”, Kraków.
- Żmigrodzki P. 2020: *Powstanie Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego i jego rozwój organizacyjny do 1939 roku*, „Język Polski” C, z. 1, s. 6–23 (doi: <http://dx.doi.org/10.31286/JP.100.1.1>).

Summary

Krakow Department of the Society of Friends of the Polish Language – structural organization and activity in the years 2011–2020

Keywords: history of Polish linguistics, Society of Friends of the Polish Language, Krakow Department of Society of Friends of the Polish Language.

The paper was written on the occasion of the 100th anniversary of the formation of the Krakow Department of Society of Friends of the Polish Language (established in June 1920). The author briefly describes beginnings of the department and its activities in the years 2011–2020. The paper is based on reports published in *Język Polski* (the press organ of the society), and documentation collected by the secretary of Krakow Department of the Society of Friends of the Polish Language. The article provides information on the structural organization of the department (the composition of the management and the audit committee), its members (the number of members in each year and the names of honorary members) and scientific activities, which are mainly monthly lectures. The information presented in the paper contributes to the description of the hundred-year history of both the department and Society of Friends of the Polish Language.